

Verecke 40 km

Teljesítménytúra a Beszkidekben

Útvonalleírás, igazolófüzet

Kedves Túrázó!

A „Verecke 40” teljesítménytúra igazolófüzetét tartod a kezvedben. Mielőtt nekivágnál az útnak, néhány hasznos információt a figyelmedbe ajánlanék.

- A megadott időadatok magyar idő szerint íródtak, hiszen Kárpátalján a gyakorlatban sokszor nem a „kijevi”, hanem a „budapesti” időt használják. Természetesen a vonatok kijevi idő szerint indulnak.
- A túra szintideje 11 óra, tehát a reggel 6.45-ös rajttal számolva 17.45-ig kell célba érni.
- 2012 június 9-én Volócon a Nap (magyar idő szerint) 4.24-kor kel, és 20.28-kor nyugszik.
- Az ajánlott szálláshelyről, Oleg vendégházából gyalog kell megközelíteni a nevezési helyet (2,97 km), Volóc vasútállomását. Ennek a szakasznak a leírása az útvonalleírás elején található. Innen vonattal tudsz eljutni az indulási helyre (Beszkid vasútállomásra); erről bővebben az útleírás elején találsz információt.
- Az útvonalon 5 ellenőrzőpont üzemel. Ezek többségén az igazolólapon megadott kérdésre kell válaszolnod a helyes válasz betűjelének megjelölésével. A Vereckei-hágóban tervezünk „élő” ellenőrzőpontot. Ugyanide tervezünk frissítést is.
- Az ellenőrzőpontok 6 km/h körüli átlagsebességre nyitnak, és kb szintidőre zárnak. Futókra tehát nem tervezünk.
- A túrán szerények a vízvételi lehetőségek, ezért vigyél magaddal sok folyadékot! A térképen jelölve vannak a természet adta vízvételi lehetőségek.
- Fél táv környékén, a Vereckei-hágó előtt két falunak (Zsupany, Verkhnyanka) is érinted a szélét, azonban boltot, kocsmát legfeljebb csak az utolsó kilométereken, Kanorában fogsz találni.
- Érdemes némi helyi fizetőeszközt magaddal vinni, legalább a vonatjegyre.
- A túra útvonalának kisebb fele jelzett turistautakon vezet. Többnyire számozott sárga jelzésekkel fogsz találkozni. A sok nyílt terep miatt egyes jelzett szakaszokon elég ritkán fogsz jelzéseket látni. Alapvetően a térkép és (ahol jelzett út van) a jelzések figyelése elég lehet a sikeres tájékozódáshoz. A jelzetlen szakaszokon érdemes a térkép mellett a leírást is figyelni! Ha biztosra akarsz menni, akkor a teljes útvonalon bátran támaszkodj a leírásra.
- Szalagozást a jelzetlen részeken sem tervezünk, ezért is készült részletes leírás.
- **Eltévedés esetén a +380994598279 és a +36304866946 telefonszámokon tudsz segítséget kérni Oberontól, aki személyesen is a túra útvonalán lesz.**
- A túra feladása, vagy egyéb probléma esetén kérlek, mindenképpen értesítsd a főszervezőt, **Magdit a +380957065548 telefonszámon.** A túra feladása esetén kevés „menekülő útvonal” van. Csak a Vereckei-hágóban találkozol aszfaltos úttal.
- A túrán biztonsági záró ember (söprű) nem lesz.
- A túrán mindenki a saját felelősségére vesz részt, a rendezőktől kártérítés semmilyen címen nem igényelhető!
- A túra során ne szemetelj, óvd a környezetet!
- Ezúton köszönjük a túra támogatóinak önzetlen segítségét:

Forgács Péter
Kelemen Zoltán
Krieger István
Pinkert László

2011 óta korábbi évekhez képest sokkal komolyabb előkészítő munka előzi meg a túrát. A korábbi hiányosságok kijavításának érdekében a főszervező, Magdi kérésére 2011 tavaszán bejártam, GPS-szel felmértem az útvonalat, majd nekiláttam az itiner elkészítésének. 2012-ben egy újabb bejárás, és az előző évi vélemények alapján lettek tökéletesítve az útvonalak. Kifejezetten örülök annak, hogy egy ilyen érdekes helyszínen is kezd meghonosodni a teljesítménytúrázás. Reméljük, megszereted ezt a vidéket, és visszatérő résztvevő leszel.

A rendezőség nevében: Oberon

A nevezési hely megközelítése

A túra szálláshelyéről, **Oleg vendégházából** gyalog kell megközelíteni a rajthelyet, Volóc vasútállomását (2,97 km). Erről a szakasról is leírást készítek, azonban az összesítő táblázatban szereplő távadatokat a vasútállomástól indulnak.

A vendégház kapuján kilépve a főúton balra indulunk **Volóc központja** felé. 1280 m után jobbra kiágazik a Kanora felé vezető macskaköves út, a főúton maradva ezt követően 760 m után keresztezzük a Vecsa patakot, megjelennek a többemeletes épületek. Újabb 440 m után körforgalomba érkezünk, ahol a völgyben maradva haladunk tovább (autóval: második kijárat jobbra). A körforgalom után érkezünk Volóc központjába. A körforgalomtól 350 m után elérjük a vasútállomáshoz vezető bekötőutat (a vasútállomás tőlünk balra, 140 m-re található). Az állomáson megkeressük a rajtot.

A Tisza nemzetközi gyorsvonattal érkezőknek könnyű dolguk van, hiszen a vonat a nevezési helyen teszi le őket.

Vonatozás Volócról Beszkid állomásra

A **volóci vasútállomásról** nevezés után a magyar idő szerint 6.18-kor induló elektricskával (személyvonattal) kell megközelíteni az indulási pontot, **Beszkid vasútállomást**. A teljesárú jegy elvileg 4,5 hrivnyába kerül erre a viszonylatra (kb 135 Ft). A vonat 300 m szintemelkedést leküzdve, szigorúan őrzött viaduktokkal és alagutakkal tarkított út után magyar idő szerint 6.44-kor ér Beszkid állomásra (ez a negyedik megálló Volóc után). Az állomás közvetlenül egy kb. 2 km hosszú alagút után következik.

A túra útvonalleírása

A vízválasztó túloldalán járunk, 800 m magasan. A nyelvi nehézségekkel megküzdve a forgalmi irodában szép pecsétet szerezhünk az itinerünkbe. A vonatunk beérkezési irányával ellentétesen, visszafelé indulunk, a vasúti jelzők felé. Az alagút bejáratát fegyveres őrök őrzik, nem érdemes megközelíteni, fényképezni. A peron vége után a garázsokhoz vezető sínszálakon átlépve pár lépés után jobbra, ösvényen felfelé indulunk, az „Üdvözljük Kárpátalján” **felirat** jobbra esik tőlünk. A 22-es számú, rozsdás villanyoszlop mellett haladunk el, az ösvény eltűnik. A sínekre merőlegesen megyünk fölfelé a réten, hamar elérünk egy nagyjából vízszintes szekérutat. Ezen romos fakerítések között balra megyünk kb 120 métert, a 27-es beton villanyoszlopig. Itt jobbra kis ösvényen felfelé átvágunk a réten, egy másik, az eddigivel párhuzamos szekérútra. Ezt kb 50 méter után az erdő szélén érjük el. Az út erdőbe vezet, felfelé megyünk rajta. Rövid szakaszon távvezeték kíséri, az út helyenként vízmosásos. Az állomástól 1 km-re egy kis nyeregpontra rétre érünk, balra fordulunk a szekérútra, mellette fakerítés-maradványok. Erdőbe érünk, távvezeték keresztezünk, majd a vasútállomástól **1,5** km-re elérjük a **Kisszolyvai-hágót**. A 975 m magas hágóban a térképek többsége (pl Dimap, Kárpátalja 1: 250 000) egy vastaggal jelölt utat ábrázol, ezen érkeztünk ide. A Dimap

térképe ugyanúgy ábrázolja a Kisszolyvai-hágó útját, mint a Vereckei-hágó aszfaltos országútját. Itt azonban egy olyan földút vezet keresztül, ami személyautóval nem járható; a mellékelt térképünk alapján is egy erősebb útra számítottunk volna. A jobb oldali narancssárga betonoszlopok felé indulunk. A második oszlopnál balra elfordul a Kisszolyva felé tartó „erős” út, de mi jobbra fordulunk a távvezetékek felé.

Elvileg 14-es számú sárga jelzést kell követnünk az első ellenőrzőpontig, a Javornikig. A 14-es sárga a Kárpátok vízválasztóján halad hosszasan. A Javornikig 3,1 km-en át követendő hegygerinc a történelmi Magyarország határa, a Kárpátok leghosszabb egybefüggő vízválasztójának része; éppen ezért itt vezet a Kárpátok Koszorú nemzetközi túramozgalom útvonala (ez a Dél-romániai Vaskaputól a Pozsony melletti Dévényig vezet kb 2500 km hosszan). A jelzés alapvetően a gázvezeték jól felismerhető nyomvonalát követi **A helyes irány kb északnyugati, nagyon fontos, hogy még csak véletlenül se délkelet felé menjünk a sárgán!!! Ez ugyanis az ellenkező iránya a vízválasztónak.**

3 távvezetékot keresztezünk, az elsőnek a jobb oldali oszlopán az úttól kicsit távolabb sárga jel látható. Vízmosásos úton haladunk a gázvezeték nyiladékában fölfelé. Az első magaslaton (760 méterre a hágótól) az út két oldalán piros dobozok vannak. Ezek az objektumok (narancssárga oszlop, piros doboz) a gázvezetékekkel kapcsolatosak. A csúcs után lejtő jön; látszik a nyomvonal; hátul a következő ellenőrzőpont, a Javornik magasodik. A lejtő aljában az út két párhuzamos ágra szakad; a bal oldali, füvesebb ágot választjuk.

Fakultatív vízszerezési kísérlet: A kettéágazás után kisvártatva balra, az erdőbe fordulva a tőlünk balra induló árkok összefutásánál, a gerinctől kb. 130 méterre a közelben eredő patak vize kis **forrásként** van befogva, ez a bejárás során szépen folyt, és ihatónak bizonyult. A rét szélén pásztorszállás áll, vigyázzunk a kutyákkal. Ha az árokban éppen nincs víz, akkor kérjük a pásztor segítségét, a közelben kell lennie ivóvíznek. A fakultatív kitérő után szomjunkat oltva visszakapaszkodunk a gerincre, itt balra indulunk.

Utunk kellemesen hullámzik. 270 m után kis dombtetőn narancssárga oszlopok állnak. Balra szép kilátás nyílik a Borzsa-havasra. Az oszlopok után 430 méterrel fenyőfán sárga jel látszik. A gázvezeték megmássa, az út jobbról megkerüli a kis hegyet; mi az utat követjük. A hegy után újra csatlakozunk a nyiladékhoz, melynek közepe egy rövid szakaszon sziklás. A párhuzamosan futó utak közül válasszuk a szimpatikusabbat. A csúcs előtti utolsó, rövid emelkedő előtt egy balra kiágazó szekérút megkerüli a csúcst. A vezeték nyomvonalát követjük fölfelé. Jobbra szép vasúti viadukt, mögötte Oporéts falu látszik. Az emelkedő legvége elég meredek, felérünk a **Javornik** 1121 m magas csúcsára, mely a **első ellenőrzőpontunk (4,6 km)**.

Az ellenőrzőponttal kapcsolatos **objektum** egy kevéssel a tényleges csúcs előtt található, de magát a csúcst nem jelzi semmi. Az objektum után 30 méterrel, az út bal oldalán található kényelmes köveken megpihenhetünk. Az objektumnál a felérkezési irányunkhoz képest (!) jobbra kell fordulni egy gyenge szekérútra (ami valójában inkább kvados út); tehát az észak-északkeleti irányt kell követnünk. **Elhagyjuk a gázvezetékot** és a vízválasztót; és a vízválasztó túloldalán folytatjuk az utat a Vereckei-hágóig. Egészen a hágóig nem is fogunk találkozni turistautakkal. Az áfonyabokros tisztáson 100 métert

megtéve utunk jobbra, erdőbe vezet. Az erdőben mindössze 190 métert teszünk meg, a bejárás során tapasztalt kidőlt fákkal a túra során remélhetőleg már nem fogunk találkozni. A réten balra fordulunk, és a facsoportokkal tarkított rét bal szélét követjük, a kis gerincen vezető, ritkán járt szekérúton. Jobbra Opolets és a vasúti viadukt látható. 900 méter közel vízszintes szakasz után lejtőbe kezünk, az erdőt balról irtásrét váltja föl. Kis nyereg előtt a rét összeszűkül, utána újra rétre érünk. Szelíd hullámmással követjük a gerincet, a bal oldali erdőt kis időre rét váltja föl. Előttünk nagyfeszültségű vezeték látszik. Enyhén balra, erősebb lejtővel fordulunk az Opolets és Verkhnyanka közötti **hágóba**, amely 975 m magasan van. A hágó előtt újra megnyílik a rét, balra, a rét túlsó oldalán az I. világháborúban lemészárolt szicsgárdisták (ukrán partizánok) **emlékműve** látszik. **7,1** km-nél keresztezzük a hágón átvezető **murvás utat**, a Kisszolyvai-hágóban is legalább ilyenre számítottunk volna.

A távvezeték oszlopa felé tartunk. A murvás úttól 130 méterre, a **távvezeték**et elérve a szekérúton balra fordulunk. A nyiladékbán 100 métert megtéve jobbra, erdőbe fordulunk a szekérúton. Az emelkedő út az erdőben enyhén jobbra fordul, tőlünk balra kis völgy húzódik. Az erdőben 400 métert megtéve a tőlünk balra induló árokban a bejárás során forrás fakadt, de ez valószínűleg csak a hóolvadásnak volt köszönhető. 60 méterrel utána kis rét bal szélén megyünk, majd 150 méter erdős szakasz során keresztezzük a gerincet, és egy rétet elérve erősebb szekérútra térünk, ezen balra fordulunk. A rét bal szélén haladunk az előttünk magasodó füves hegyhát felé, balra fenyves. 360 méter után balról is elhagyjuk az erdőt, lapos nyeregbe érünk. Utunk a magaslat bal oldalán emelkedik, párhuzamos ágakra szakad. Válasszuk a jártabb, jobb oldali ágat. Balra szép kilátás nyílik a Javornikra és a Borzsa-havasra. Az erdő elhagyása után 490 méterrel, a párhuzamos ágak összefutása után utunk **derékszögben** jobbra fordul, a füves gerincre (NEM szabad a bal oldali, hamarosan erdőbe vezető utat választani). A kb 1100 m magas gerincen szelíden hullámmunk, balra a völgyben Verkhnyanka falu húzódik, fölötte a Kárpátok vízválasztója. Velünk szemben, a gerincünkre kb merőlegesen megpillantjuk az 1155 m magas Sztanesa vonulatát, mögötte jobbra a Plaj 1165 m magas, füves háta látszik, mi majd a Plaj felé fogunk továbbmenni. Az Sztanesa tetejét jobbra fenyőfák borítják, az oldalában vízszintes szekérút vezet. A térképen „gyárilag” jelölt forrásra nem számítsunk. Utunk helyenként vízmosásossá válik. A derékszögű elágazás után 1,05 km-rel kis erdőfoltba érünk, ebben 70 métert megtéve, **közvetlenül az erdőfolt után hirtelen jobbra, fölfelé kell indulni (!!!)**.

Elhagyjuk tehát a „vízszintes”, jobban járt szekérutat. A jobbos letérő egyértelműen látható, de a réten gyengül az út minősége. Feltehetőleg csak kvadosok járnak erre, és ők is elég ritkán. A nyomvonal követhető, a keréknyomban nincsenek áfonyabokrok. Tőlünk balra az Sztanesa magasodik. Az emelkedő szelídül, 320 méter után a balról hátulról (az Sztanesa gerince felől) érkező, erősebb szekérútra csatlakozunk. Nagyjából az eddigi irányunk szerint haladunk a Plaj füves háta felé. A gerincút egyértelmű, kb 3,5 km-en keresztül nem lesz elágazás. A Sztanesa és a Plaj közötti nyeregben kisebb-nagyobb fenyőfa-csoportokat mellőzünk, a Plaj csúcsáig 850 métert teszünk meg a gerincen. A Plaj-ról (**11,0** km) már a következő két hegyünk, a Berdo, és tőle balra a névtelen „Kis-Berdo” is látható. Nyugat felé, a vízválasztó alacsony gerincén a Vereckei-hágó romos szállodaépületeit fedezhetjük fel. A Plaj-ról 55 méter szintvesztéssel kis

nyeregbe ereszkedünk, előtte utunk párhuzamos ágakra szakad, és balról erdő kerül a közelünkbe. Érdekes módon itt az erdőhatártól lefelé lombhullató erdő következik, és csak utána, alattuk jönnek a fenyvesek. Az út párhuzamos, régi nyomvonalával nem törődünk, a jelenleg is használt, kijárt ágon haladunk. A nyeregből folyamatosan emelkedő, a gerinctől kissé balra vezető szekérúton haladunk a **Berdo** 1197 m magas csúcsa felé, amit a Plaj-tól 1,95 km-re, rövid, hirtelen emelkedő után érünk el. A csúcstól (**12,9** km) tűzrakóhely, némi szemét, és egy kis árok jelzi. Túránk során ez a legmagasabb hegyünk.

A csúcsról lefelé indulva 100 méter után alig látható elágazásba érünk. Itt a jártabb, balra, lefelé vezető utat választjuk, ami elhagyja a hegygerinc tetejét. Előbb balra, majd jobbra kis fenyves látható, ereszkedünk a lapos, völgyfő felé, közben szemügyre vehetjük a soron következő Kis-Berdo emelkedőjét. A csúcstól 670 méterre nehezen észrevehető elágazásba érünk. A jobbra forduló, jártabb ágot kövessük, amely megkerüli a szemközti, lapos völgyfőt. 300 méter után elágazásba érünk. Ide jobbról egy dózerút érkezik, ami itt véget is ér. Szekérúton balra fordulunk, és a Kis-Berdo-t vesszük célba. Enyhe lejtő után 85 méter szint vár ránk a csúcsig. Jobbra velünk párhuzamosan fut az erdő széle; helyenként közvetlenül mellénk szegődik a bükkös. Áfonyabokrokkal szegélyezett réten, enyhén balra ívelve érünk a Kis-Berdo tetejére. A dózerút végétől 1,2 km-re a szekérutunk lejtőbe kezd, előtte azonban balra tegyünk egy kis (2x70 méteres) kitérőt a **Kis-Berdo** csúcsára (**15,0** km), ami a **második ellenőrzőpontunk**. A csúcsról körpanoráma nyílik, a nemrég bejárt Plaj-Berdo gerinc mellett a hátralévő utunkra is rálátunk, innen már egyértelműen látszik a Vereckei-hágó kiterjedt irtásokkal és romos épületekkel csúfított környéke. Túl vagyunk a túra nagyobb emelkedőin, innen a célig többnyire kényelmes, pihentető szakaszok következnek.

A szekérútra visszatérve azon balra, lefelé indulunk, 360 méter után erdőbe érünk. Alapvetően erdős, lejtős gerincút következik, 1 km-en belül **háromszor** is kisebb **tisztást** érintünk, ezek az úttól jobbra húzódnak. A bejárás során helyenként kidőlt fák, gallyak nehezítették a haladást. A csúcstól 1,76 km-re alig észrevehető emelkedő következik, most járunk az „Erős erdő” nevű területen. Az erdő nem volt elég erős, a fenyőfák sok helyen az útra dőltek. Szerencsére már a bejárás során is részben járhatóvá tették az eredeti nyomvonalat. A fenyves ismét bükkösre vált, meredekebben kezdünk ereszkedni. Jobbról fiatal erdőnek köszönhetően van némi kilátás, többek között a Pokol-bércre. Jobbról a fiatalosból gyenge szekérutak futnak belénk. Köztük az utunk két párhuzamos ágra szakad. A jobb oldali, járható ágot választjuk. Hamarosan egy erősebb szekérutat érünk el, amin balra fordulunk, majd folyamatosan jobbra ívelve leereszkedünk a közeli nyeregben található rétre. A csúcstól 2,6 km-re érjük el a nyeret (**17,6** km), ahol jobbra egy zöld-fehér erdészeti határjelző **oszlop** áll (18/19 számú).

Balra rét van, egy bekerített terület jobb oldalán vezet a legerősebb út Zsupany felé, de mi NEM arra megyünk, hanem szembe, egyenesen a fenyves felé tartunk. Azt az utat válasszuk, amely a legmagasabban megy be a fenyvesbe. A fák közé érve jobbra fordulunk itt kis elágazásban a jobb oldali, szélesebb ágot követjük. A kisebb fenyők után nagyobbak közé érünk, és egy erdészeti munkagépek által szétjárt, nyiladéokban haladunk egy irtás felé; a balról érkező kisebb utakkal nem foglalkozunk. Az **irtáson** 1

km-t fogunk megtenni. Szemben a Pokol-bérc csúcsa, alatta a Vereckei-hágó. A dombháton vezető úttól jobbra leharcolt fenyves található. Az irtáson balról hátulról út fut belénk. Az irtáson 560 métert megtéve **hármás elágazáshoz** érünk. Szemben rétet látunk Zsupany házaival, mi itt jobbra, a fenyves felé fordulunk. 30 méter után balról hátulról út csatlakozik hozzánk. A következő, balról érkező útnál egy mobil favágó házikót találunk (ha még nem vitték el). A házikó meglehetősen komfortos; kályha, asztal, pad, és munkavédelmi oktató anyag van benne -favágóknak. A lapos hegyháton a bejáráskor nagy farönkök hevertek szanaszét. Enyhén balra tartva követjük a legerősebb, szétjárt utat, a helyes irányt a Vereckei-hágó adótornya mutatja. A házikótól 350 méterre balról az irtást rét váltja; jobbra fenyves. Balra a réten fakerítések húzódnak, a Sztrij folyócska völgyében Zsupany szélső házai állnak. Jobbról az erdőt rét váltja fel. A Vereckei-hágóba eredetileg a szemközti irtáson húzódó nyiladékbán szerettem volna felvinni a túrát, azonban a Sztrij-en való átkelésnél nincs híd, a víz erős sodrású, és combközépig ért... Ezért teszünk egy kis kerülőt Klimec felé. A rossz minőségű úton a murvás országútig megyünk, előtte jobbra meglehetősen lejtős focipálya van (**20,0 km**).

Balra **Zsupany** széle, de mi az országúton jobbra fordulunk. Nagy forgalomra nem kell számítani, de ha szerencsénk van, akkor még menetrend szerinti busszal is találkozhatunk. Kis patakot keresztezünk (híddal). Balra az erdőben felünk párhuzamosan gázvezeték halad. Balra kis erdei pihenőhelyet láthatunk. Az erdő után keresztezzük a gázvezetékét, majd a nagyfeszültségű vezetékét, és elérjük **Klimec** fa oszlopokon álló helységnevtábláját. 1,78 km-en át követjük az országutat, majd az egyutcás falu **aszfaltos** főutcájára érünk. Feltehetőleg csak azért van itt aszfalt, mert az 1980-as moszkvai olimpia előtt erre vezetett a Kárpátaljáról Moszkva felé tartó főút. Ma már más nyomvonalon megy a főút, ezért úgy érezhetjük, hogy a világ végén járunk. Hiába aszfaltos az út, innen alig megy jármű a Vereckei-hágó túloldalára. Jobbra, távolabb a 3 tornyú templom látszik, de mi NEM erre megyünk. Az aszfalton balra kell fordulnunk, a Vereckei-hágó felé. Az elágazástól 240 méterrel az út bal oldalán **kútból** vizet tudunk vételezni. Nem próbáltam ki, de a helyiek is ezt a vizet isszák. Hamar elhagyjuk Klimecet. A Sztrij folyóra érdekes jelzőtábla hívja fel a figyelmet. A **hídon** átkelve lassú, serpentinek emelkedőbe kezd az aszfaltút. A hídról 90 méterre, balos kanyar végén kis ösvény indul jobbra. Használjuk ki a **rövidítési** lehetőséget, az árkon átlépve mászunk fölfelé. A következő 350 méteren háromszor is keresztezzük az enyhén emelkedő aszfaltutat; hol ösvényen, hol szekérúton haladva, néha fák között, de inkább réten. A harmadik keresztezés után egy hajtűkanyarban érünk az aszfaltra. 40 métert az aszfalton megyünk, majd balra megtaláljuk a rövidítő ösvény folytatását. Felkapaszkodunk az út töltésére, balra, a hágó felé megyünk, enyhe emelkedőn. 360 méter aszfaltozás után nagyjából a **távvezeték** előtt jobbra térünk, és árkot átlépve kis szekérúton mászunk fel a vízvázasztó gerincére. A gerincen futó murvás útig 120 métert teszünk meg. Itt jobbra, a már látható **vereckei emlékmű** felé indulunk. Balra egy fán 14-es számú sárga jelzés. Kis parkolóhely után szépen kikövezett úton érjük el az emlékműt (**23,3 km**), amely a bejárás során ukrán nemzeti színekben „pompázott”. Itt tanyázik a **harmadik ellenőrzőpont**.

Az 1896-ban, a millennium évében állított **honfoglalási emlékmű** a csehszlovák korszakot (1920–1939) még átvészelte. Az 1940-es évek második felében azonban a rajta elhelyezett emléktáblákat leverték, majd az 1950-es évek közepén az egész emlékművet szétbontották. A felső részét alkotó obeliszk ma a közeli Tuholka faluban a községháza előtt áll (Tuholka a vízválasztón túl található...).

1996-ban Matl Péter munkácsi szobrász alkotta meg a honfoglalási emlékművet, amelyet folyamatosan romboltak az ukrán ultranacionalisták. 2008-ban Sziklavári Vilmos ungvári főkonzul kezdeményezésére a magyar állam 25 millió Ft ráfordítással újjáépíttette ugyancsak Matl Péter kivitelezésében. Az emlékmű a Kelet és Nyugat közötti kaput jelképezi. Hét tömbből áll, amelyek a Kárpátokon átvonuló hét honfoglaló törzset szimbolizálja. A "kapu" nyílásában a vérszerződésre emlékeztető oltárkő található. (Forrás: www.wikipedia.hu)

Érdekes itt egy kicsit megpihenni, és erőt gyűjteni (az egyébként nem nehéz) hátralévő szakaszra. Az emlékműtől Verebes és Alsóverecke felé nyílik kilátás, a már ismerős, magasabb hegyek látványa mellett.

Visszamegyünk a távvezeték felé, majd a dombtetőn álló adótornyok mellett haladunk el. A lejtőn aszfaltossá válik a kis út, elénk tárulnak az egykor nagy forgalmú hágó befejezetlen romos épületei.

Vannak itt különböző közigazgatási határokat jelző táblák; és egy kétnyelvű (ukrán-angol) turista útjelző tábla is tájékoztat. Amikor a Vereckei-hágóról beszélnek, nem ilyen látványra gondolunk, szerencsére a honfoglalási emlékmű méltó helyre került...

A **hágón** napjainkban ukrán emlékművek találhatók. A hősi halottaknak állított különböző keresztek mellett ukrán és angol nyelven olvashatjuk az „igazságot” Kárpát-Ukrajna történelmével kapcsolatban. A legjelentősebb emlékmű azon partizánoknak (szicsgárdisták) állít emléket, akiket – az azóta megcáfolt ukrán történelmi elmélet szerint – Kárpátalja 1939-es visszacsatolásakor a magyarok végeztek ki.

A hágó ősidők óta használt útvonal. 895-ben a honfoglaló magyarok többsége a Vereckei-hágón keresztül érkezett a Kárpát-medencébe. 1241-ben a mongol-tatár főssereg itt tört be Magyarországra. Az első világháború idején, 1914-ben az osztrák–magyar csapatok súlyos harcokat vívtak a hágónál az orosz cári csapatokkal. A második világháború idején szintén súlyos harcok voltak a hágó környékén (az Árpád-vonal völgyzáróihoz tartozó erődítmények ma is láthatóak). 1980-tól az országút elkerüli a Vereckei-hágót, a moszkvai olimpia alkalmából Latorcafé felé épült meg a könnyebben leküzdhető kerülő útvonal.

A kopott turista tábla az aszfalton jobbra, 100 méterre ivóvizet mutat. A kis, merítős **forrást** a táblától 120 méterre, az út bal oldalán találjuk, csak végszükség esetén innék belőle. Visszatérünk a kihalt hágóba, és a mostani irányunk szerint jobbra, visszafelé fordulunk a vaskapu előtt, romos szállodaépületek felé. Ha nem tettünk kitérőt a forráshoz, akkor az eredeti irányt tartva keresszük a hágó aszfaltútját. A Korna-i

elágazásig a 14-es sárgát fogjuk követni, végig kellemesen hullámzó, szelíd gerincen. A jobb oldali üdülő után, a hágótól 150 méterrel balra, murvás útra térünk. Az aszfalt a jobb oldali, meglepően keskeny, 3 szintes egykori szálláshely elé vezet. Ezt legalább használták is, a felső szintről szép kilátás nyílik nyugat felé. A murvás úton indulva hamar elágazásba érünk, az összedőlt fa bódéknál jobbra kell tartani, ahogy ezt az oszlopon lévő kopott sárga jel is mutatja. Tőlünk jobbra villámhárítós torony áll. Ezután fiatalosban lejtünk, keresztezzük a gázvezeték nyomvonalát. Lassan ismét visszatérünk a természetbe, a hágó környéki romok és irtások után. Kellemes, füves szekérúton ballagunk, a jobboldali rétnak köszönhetően 300 méteren keresztül szép kilátás nyílik. Erőbe érve enyhe emelkedőbe kezdünk. A fenyvesben hatalmas hangyabolyok állnak. 300 méter után, a **dombtetőn jobbra**, lefelé fordulunk. A bal oldali rétről szépen látszik Zsupany, központjában az arany hagymakupolás templommal. Kis nyereg után erdős emelkedő következik. A dombhát tetejét elérve bal oldali erdősáv mentén, réten folytatjuk a kirándulást. Kis erdőfolt után nyeregbe érünk, balra Zsupany és a Sztrij folyócska–karnyújtásnyira. Jobbról az aszfaltút felől szekérút érkezik. A gerincen enyhe emelkedőbe kezdünk, réten, erdőszélen. Dombtető után, keresztező szekérúttal nem törődve követjük a gerincet. Jobbra a szicsgárdisták keresztje áll, nyírfák között (**27,7 km**).

A bő 20 km-rel ezelőtt már keresztezett, sistergős vezeték felé haladunk a lejtőn, áthaladunk alatta. Megpillantjuk Verkhnyanka szélső házait. A vezeték után 120 méterrel erdőbe bújunk. Kis nyeregben út keresztez, a gerincen maradvány enyhe emelkedőbe kezdünk. Balról ismét rét kíséri. Balról a völgy felől gyenge szekérút érkezik, maradunk a gerincen. 180 méter erejéig ismét erdőben megyünk, a végén egy nagy pocsolyát jobbról kerülünk. Ezután szép kilátást nyújtó füves gerincen vezet az út, balról romos fakerítés. Jobbra, a Temnatik alatt megpillantjuk a gázfogadó épületeit, vagy fényeit. Jobbra a völgyben Lazy (Tímsor) falu, hamarosan Verkhnyanka völgyébe is belátunk. A vízszintes út lassan emelkedni kezd, velünk párhuzamos erdősávok között haladunk a balról érkező erősebb szekérútig, ahol turista útjelző tábla áll, ami egyben a **negyedik ellenőrzőpont** (**30,2 km**). Itt balról, a Sztrij völgyéből földút érkezik. Továbbra is a bozótos erdősáv mentén haladunk, a jobb oldali kis dombtető után jobbról hátulról szekérút csatlakozik. Pár lépést fák között megtéve, az útjelző táblától 530 méterre a Korna-i elágazásba érünk. Itt jobbra, enyhén emelkedve haladunk tovább a számozatlan sárga jelzésen, elhagyjuk a Kárpátok vízválasztóját, és a 14-es sárgát.

Jobbra látható a gázfogadó, a háttérben a Borzsa-havas hegyei. Az első nagyobb bal oldali fán rendkívül kopott sárga jelzést találunk. Itt tehát 3 ága van a sárgának. 350 m után, a dombtetőt elhagyva átmegyünk az erdősáv bal oldalára; utána bal hátulról gyenge szekérút torkollik belénk. Hamarosan jobbról megszűnik az erdő, nyílt gerincen haladunk; balra látható a Beszkid-tető. A jobb, majd a bal oldalunkon kis erdőfolt ér a lejtős út mellé. A bal oldali erdőfolt után elágazásban továbbra is a gerincet követjük, NEM az erősen balra kanyarodó utat. A kis nyereg előtt látszik a tőlünk balra, velünk párhuzamosan (alacsonyabban) futó dózerút; erre később rá fogunk térni. A bal oldali völgybe egy jól látható, meredek, széles nyiladékkal ereszkedik be a Beszkid-tetőről a gázfogadó felé tartó gázvezeték. Rövid időre balról ismét erdő szegődik mellénk, egy pici dombtető következik; ahol ismét elérjük a gázvezeték nyomvonalát. Az erdő mellőzése után két ágra szakad utunk; a kis kék betonoszloptól jobbra eső, jobb oldali ágat választjuk

(tovább a gerincen); tőlünk jobbra lesz egy **vascső**, és az elágazás után 150 méterrel egy bekerített objektum. Ezek az objektumok a gázvezetékhez tartoznak. A gerincen tartunk a gázfogadó felé, balra a völgyben Kanora. Utunk meredeken leereszkedik a két nagy, téglalap alakú **bekerített objektum** felé; előtte balra is vannak kisebb bekerített objektumok. Érdeemes megfigyelni a Kanorába levezető utat. A korábban már látott (a Korna-i kegyhely felől érkező) dózerútba csatlakozunk bele úgy, hogy mindkét nagy bekerített terület tőlünk jobbra essen. A kerítés melletti két nagy, betonlábú oszlop áll egymástól 130 méterre. Ezek **betonláb**ain láthatók az utolsó jelzéseink a túra folyamán. Jobbról megszűnik a kerítés, a sarkától 120 méterre egyesülnek utunk különböző ágai, illetve balra egy gyengébb út ágazik ki. Itt már **murvás** úton haladunk. A gázfogadó épületeihez közeledve egyre jobban halljuk annak zúgását. 270 métert haladunk a murvás úton; majd balra egy gyengébb, de jól látható szekérútra kanyarodunk (**33,7 km**).

Tehát a gázfogadót közvetlenül övező kerítés előtt 200 méterrel lefordulunk **balra**, nem közelítjük meg jobban a kerítést!!! *Ha a murvás úton betonlapok jelennek meg, akkor túlmentünk az elágazáson; forduljunk vissza, és keresgéljünk. Elhagyjuk tehát a sok aszfaltozás után Volóc vasútállomására vezető **sárga jelzést**.* A szekérút rövid hirtelen lejtővel vezet egy másik, jól járt szekérútra, amin jobbra, lefelé fordulunk. Ez a szekérút ágazott ki útvonalunkból a murvás út elérésekor. Itt szépen belátjuk utolsó mászásunk útvonalát, érdemes barátkozni a dombmászás gondolatával. Az egyértelmű út helyenként mélyútszerű, árokban vezet; időnként fák között haladunk. Tőlünk balra árkok indulnak; egy ilyen árok után balra fordulva meredekebb lejtésbe kezdünk (a gerinc elhagyás után 470 méterrel), jobbra fakerítés látható. A keresztező úttal nem foglalkozunk, végig a mélyutat követjük Kanora felé, egyre jobban hallatszik a kutya ugatása és a tyúkok kotkodácsolása. A falu előtt közvetlenül balról becsatlakozik a korábban keresztezett kis út. Kiérünk Kanora poros, vagy éppen sáros főutcajára, amin jobbra, lefelé indulunk. 90 m után híddal keresztezzük a patakot; további 130 m után kis kegyhelyhez érünk, ami túránk utolsó, **ötödik ellenőrzőpontja (34,8 km)**.

A kegyhelytől fordulunk balra a mellékutcába. 20 m után jobbra ez első **gyaloghídon** átkelünk, és a fölöttünk vezető sárga gázcsővel párhuzamosan haladunk; a bal oldali lépcsősort választjuk. Errefelé sárral is találkozhatunk. A „vadregényes”, árokban vezető szakasz csak 60 méteren keresztül tart, majd kis utcába érünk, ami eleinte személyautóval még nem járható. 70 m után balról járhatónak tűnő mellékutca érkezik. Egyenesen haladunk, tőlünk balra esik az **iskola** 3 szintes épülete. Udvarán összpontosul a falu összes leaszfaltozott területe. Elágazásba érve szemben **élénk zöld** színű **ház** áll, itt derékszőgben balra, fölfelé fordulunk. Kiérünk a faluból, jobbra tőlünk a templom telke húzódik. Útvillában a jobb oldali, erősebb utat választjuk a kerítés mentén. Kiérünk a temető elé, ahol többfelé is vezet út. Itt enyhén jobbra tartunk, a jobbra eső kis völgy túloldalán vezet utunk folytatása; pár méter emelkedő után vízszintesbe, majd lejtőbe váltunk. A zöld ház után 410 méterrel keresztezzük a völgyben futó **vízfolyást**. Élesen jobbra fordulunk, immár emelkedő úton. Egyértelmű utunk egyre meredekebb, élesen balra fordulunk. Az előttünk kissé balra látható nyeregbe tartunk. Az elágazásokkal nem törődve haladunk a nyereg felé. Helyenként **fehér betonoszlopok** jelzik egy kábel nyomvonalát. A vízfolyás után 620 méterrel az út jobb oldalán kis forrás van (nem iható); itt utunk balra törik, átmenetileg enyhe lejtőn haladunk (nem törődve a

jobbra fölfelé induló szekérnyomokkal). 230 méter után ismét emelkedünk, jobbra fakerítés jelenik meg. Jobbra faépület áll, előtte felhalmozott faanyag. Hamarosan (36,8 km) felérünk a nyeregbe, ahol a dombháton széles út vezet. Szembe (enyhén jobbra) erősen lefelé indulunk a völgy felé; tehát NEM a jobb oldali gerincutat választjuk. Ismét szép kilátás nyílik, elsősorban a Borzsa-havasra, előtérben Guklivra (Zúgó), és a viaduktra. Ha esetleg pásztorszállás közelében kell menni, akkor *érdemes lehet néhány botot, követ gyűjteni a kutya(ka)knak; bár általában a pásztorok is a közelben vannak*. A gerinctől 480 méterre szekérút érkezik balról hátulról, rövid szakaszon fakerítés kíséri. 110 méter után útvillában a jobb oldali ágat követjük, további 490 m ereszkedéssel elérjük a leharcolt **benzinkutat** (A3C). Az aszfaltos országúton jobbra fordulva 330 m után egy jobb állapotú benzinkutat érünk el; ettől 90 méterre, egy lerombolt kávézóval szemben, az út bal oldalán elérjük a **célt**, Oleg vendégházát (38,2 km).

Verecke 40	Résztáv a megadott pontig	Rész-szint a megadott pontig	Össztáv a megadott pontig	Össz-szint a megadott pontig	Jelzés a megadott pontig	Ellenőrzőpont száma
Beszkid, vasútállomás	0,0	0	0,0	0	-	Rajt
Kisszolyvai-hágó	1,5	180	1,5	180	j.n.	
Javornik	3,1	200	4,6	380	S 14	1
Távvezeték	2,6	30	7,2	410	j.n.	
Plaj	3,8	190	11,0	600	j.n.	
Berdo	1,9	80	12,9	680	j.n.	
Kis-Berdo	2,1	90	15,0	770	j.n.	2
Zsupany széle	5,0	20	20,0	790	j.n.	
Vereckei emlékmű	3,3	150	23,3	940	j.n., S 14	3
Fém kereszt	4,4	110	27,7	1050	S 14	
Korna, útjelző	2,5	50	30,2	1100	S 14	4
Kanora, kegyhely	4,6	30	34,8	1130	S 14, S, j.n.	5
Volóc, Oleg vendégháza	3,4	190	38,2	1320	j.n.	Cél

dőlt betű: ellenőrzőpont

j.n.: jelzés nélküli szakasz

félkövér: frissítés

S: sárga sáv jelzés (mögötte a jelzés sorszáma)

Verecke 40 igazolólap

Név:	Rajtszám:	Rajtidő:
	Célidő:	Menetidő:

Rajt, Beszkid vasútállomás (fakultatív bélyegzés helye -a forgalmi irodában lehet bélyegzést kérni)

3. Vereckei emlékmű (10.45-14.45)

1. Javornik; Mi áll a csúcs közvetlen közelében, az út bal oldalán?

doboz	oszlop	gúla	obeliszk	medve	pontőr	
-------	--------	------	----------	-------	--------	--

2. Kis-Berdo; Mit találunk a csúcson?

csúcskő	árok	fenyőfa	medve	pontőr	kettétört befőttes üveg
---------	------	---------	-------	--------	-------------------------

4. Korna, útjelző tábla; Mennyi a táblán lévő számjegyek összege?

0	2	5	9	11	26	
---	---	---	---	----	----	--

5. Kanora, kegyhely; Hány koronát viselő személy látható a nagy képen?

0	2	5	9	11	26	
---	---	---	---	----	----	--

Cél, Volóc (13.15-17.45)

Csak a 3. ellenőrzőponton, és a célban lesz személyzet. A többi ellenőrzőponton a feltett kérdésre kell válaszolni a helyes válasz bekarikázásával. A nyitvatartási idők magyar idő szerint vannak megadva.